

RĂZBOIUL VIITORULUI. CONSIDERAȚII TEORETICE

Iurie CÎRNEȚ

This article presents a detailed analysis of warfare and as a result are established the more suitable types of military operations for Republic of Moldova. For this purpose were analyzed two key strategic factors which from my point of view have a major influence on conducting military operations: geographic location and its influence on military operations; the forces and means available at the moment. At the end of this work were made recommendations regarding the adequate warfare doctrine for future military operations in Republic of Moldova. Also there is presented a conception on conducting a guerilla warfare based on analyses of existing experience in this domain during the history.

1. Introducere

Pe parcursul istoriei, războiul nu a avut schimbări esențiale, continuând să fie o metodă violentă de deblocare a unei situații strategice complexe. În lucrarea sa, Mircea Mureșan scrie că „Războiul, în esența lui, nu s-a schimbat. El rămâne ceea ce a fost mereu: o continuare, mai exact, o exprimare și o materializare, prin mijloace violente, a politicii, o cale directă de deblocare a unei situații internaționale complexe, o modalitate categorică, imediată, violentă și intempestivă de impunere a voinței în dialectica de confruntare dintre entități. S-au dat multe definiții războiului. Toate au fost confirmate, întrucât exprimă ceea ce este sau poate fi, de fapt, războiul, privit dintr-o mulțime de unghiuri și de perspective.”¹

Problemele războiului au fost abordate în diferite perioade istorice, deseori punându-se întrebarea excluderii lui ca fenomen social, însă de câte ori apărarea nevoia se apela

la el. Războiul este caracterizat prin violență și pierderi considerabile de vieți omenești, la care omenierea s-a gândit de fiecare dată după desfășurarea unor războaie destul de violente. Însă odată cu trecerea timpului totul se dă uitării, preferându-se un alt război. După al Doilea Război Mondial, care a fost unul destul de violent, în țările democratice, unde mai presus de toate este viața omului și stabilitatea, deseori s-a pus problema excluderii războiului din viața socială și căutarea noilor forme de rezolvare a unor situații internaționale complexe. Acțiunile militare sunt acceptate de țările occidentale numai atunci când sunt duse în afara spațiului său și dacă nu le tulbură ordinea și liniștea. O altă încercare de rezolvare a situațiilor de conflict a fost înlocuirea războiului clasic cu operații altele decât războiul, încercând astfel rezolvarea situațiilor de conflict prin procedee mai puțin violente. În operațiile altele decât războiul, datorită faptului că nu există, ca

Iurie CÎRNEȚ – locotenent-colonel, Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

¹ Mureșan Mircea, Văduvă Gheorghe. *Războiul viitorului – viitorul războiului*. București, Editura U.N.Ap., 2004.

într-un război clasic, învingător și partea învinsă, unde nici o parte nu-și poate atinge scopurile războiului, s-a ajuns la crearea multor blocaje strategice, care nu pot fi deblocate nici până astăzi. Deci nici forma nouă de rezolvare a conflictelor nu a dus la o rezolvare a situațiilor complexe strategice, ci a generat înghețarea conflictelor și deseori reactivarea lor periodică în folosul unor actori foarte influenți din zonă².

Problema războiului este destul de însemnată și pentru Republica Moldova, care ocupă în zona Europei de Sud-Est o poziție geostrategică importantă, aflându-se în calea unor direcții strategice importante, deseori activate pe parcursul istoriei. Republica Moldova a fost și a rămas poarta Europei de Sud-Est, fiind deseori folosită pe parcursul istoriei și de multe ori controlată de marile imperii ale timpului. Situația geografică a țării noastre într-o zonă geografică deloc liniștită impune ca niciodată o studiere mai serioasă a problemelor războiului.

De la întemeiere și până în prezent, Moldova s-a aflat în componența diferitor formațiuni statale, fapt ce a făcut ca studierea problemei războiului să fie marginalizată, iar deseori dată uitării. Odată cu obținerea independenței, problema studierii războiului devine o necesitate vitală a statului Republica Moldova, o problemă a cărei rezolvare nu este deloc ușoară într-o țară cu puțină experiență strategică.

În lucrarea de față, în urma analizei mai multor factori, s-a încercat a deduce evoluția posibilelor războaie în care ar fi atrasă Republica Moldova. Luând în calcul legile războiului, cum ar fi legea concordanței

dintre scopul politic, forțe, mijloace, resurse și obiective și legea dependenței războiului de potențial³ s-a încercat a se da un răspuns realist la posibilele provocări, pornind de la analiza principalilor factori strategici.

2. Republica Moldova și războiul clasic

Dorim noi sau nu, având o poziție geostrategică destul de importantă, Republica Moldova va fi nevoită, ca și în alte perioade istorice, să fie implicată în război. Ce forme de acțiuni strategice vor fi prielnice pentru Moldova vom analiza în continuare luând în calcul analiza principalilor factori strategici. La momentul actual, în spectrul strategic există mai multe tendințe de ducere a unui război, însă cele mai influente sunt tendințele de ducere a războiului clasic și a războiului de gherilă.

Război clasic este războiul în care lupta armată este dusă numai cu forțe armate regulate.⁴

Deseori războiul clasic este tot mai mult preferat de țările cu un potențial militar foarte înalt, însă, în funcție de nivelul de tehnologizare a armatelor, și el este desfășurat sub diferite concepții. Astfel, țările democratice, unde factorul uman contează și care dispun de armate bazate pe tehnologii, în viitor vor avea ca tendință de a duce războiul cu o durată cât mai scurtă și cu pierderi cât mai puține (războaiele din Irak din 1992, 2003). Orice încercare de a desfășura un război de către aceste țări, încălcând aceste două cerințe, va duce la eșecul războiului (războiul din Vietnam 1957–1975). În țările puternice, dar mai puțin democratice, care dispun de un potențial uman foarte mare, iar potențialul

² Conflictul din Georgia din vara anului 2008.

³ Mureșan Mircea, Văduvă Gheorghe, *op. cit.*

⁴ *Lexicon militar*, Ediția II, Chișinău, Editura SAKA, 1994.

militar este bazat mai mult pe cantitate decât pe calitate, în viitorul război factorul uman va fi luat mai puțin în calcul, iar durata războiului va conta mai puțin. (războaiele din Irak din 1992, 2003⁵).

Republica Moldova nu face parte din statele menționate, nu dispune de potențial înalt, dar să analizăm care ar fi șansele pentru ducerea unui război clasic. Pentru a înțelege posibilitățile Republicii Moldova de a duce un război clasic, am analizat câțiva factori importanți, care, după părerea mea, au o influență majoră pentru ducerea unui război, cum ar fi: analiza spațiului geografic și influența lui asupra desfășurării acțiunilor militare; determinarea forțelor necesare pentru apărarea acestui spațiu și analiza posibilităților pentru ducerea unui război clasic.

Țara noastră face parte din teatrul de acțiuni militare de sud-vest, cuprins între meridianele 8° și 36° longitudine estică și paralelele 30° și 50° latitudine nordică. El cuprinde întreaga Europă de Sud-Est, o parte din Asia de Sud-Vest și cea mai mare parte a litoralului din nordul Africii, fiind un teatru de acțiuni militare intercontinental. Limitele acestui teatru de acțiuni militare sunt:

– la nord: o linie care începe de la vârful Mont Blanc, trece pe culmile Alpilor Italieni și Austrieci, apoi pe la Innsbruck, Linz, Lvov, Kiev, Harkov;

– la sud: o linie pe la aproximativ 100 km sud de țărmul nord-african, între Akaba și Bizerta (fâșia de litoral din nordul Africii);

– la vest: linia care trece pe la vest de vârful Mont Blanc, la vest de insulele Cor-

sica și Sardinia, apoi pe frontiera dintre Algeria și Tunisia;

– la est: linia Harkov, Kerki, Damasc, Akaba.

Dimensiunile teatrului: de la est la vest aproximativ 2500 km, iar de la nord la sud 2300 km., rezultând o suprafață totală de aproximativ 5,7 milioane km², din care aproximativ 50% reprezintă spațiu maritim. Ca urmare, este un teatru de acțiuni militare terestru-maritim (mixt).

Prin dimensiunile sale, teatrul de acțiuni militare de sud-vest permite desfășurarea unor acțiuni militare de importanță strategică, cu participarea tuturor categoriilor de forțe armate.⁶

Republica Moldova este situată în partea sud-estică a teatrului de acțiuni militare de sud-vest, între Carpați și Marea Neagră, aflându-se pe o direcție strategică importantă – direcția strategică de nord-est. În actualul context politico-militar, este o direcție însemnată pentru țara noastră, deoarece Moldova se află între o supraputere cum este Federația Rusă la est și cea mai puternică alianță militară NATO la vest.

Despre importanța direcției date ne vorbește și reactivarea ei frecventă pe parcursul istoriei. Astfel, în perioada Războiului Doi Mondial, această direcție a fost folosită atât de către țările axei⁷ cât și de către coaliția antifascistă⁸. Aflându-ne într-o zonă de intersecție a intereselor marilor puteri, nu este exclus faptul reactivării direcției strategice de nord-est și pe viitor, astfel Republica Moldova fiind nevoită să devină un teatru de război.

⁵ Se referă la raportul de forțe calitativ și cantitativ.

⁶ Cucu Mihai, *Curs de geografie militară* București, Tipografia Academiei Militare, 1970.

⁷ Operația „Barbarosa” din 22 iunie 1941 desfășurată de către armata germană.

⁸ Operația „Iași-Chișinău” din 23 august 1944 desfășurată de către armata sovietică.

Direcția strategică de nord-est cuprinde următoarele trei direcții operative, care trec pe teritoriul actual al Republicii Moldova: direcția operativă podolică; direcția operativă sud-ucraineană; direcția operativă central-ucraineană.⁹

Direcția operativă podolică coboară de la nord spre sud din Podișul Volino-Podolic și pătrunde pe teritoriul Republicii Moldova cu axul prin localitatea EDINET, continuând pe direcția BĂLȚI, STRĂȘENI, CHIȘINĂU, CAHUL. Acțiunile pe această direcție vor viza pătrunderea forțelor atacatorului din nordul țării în scopul învăluirii forțelor noastre ce se vor apăra pe direcția est sprijinită pe râul Nistru sau vest sprijinită pe râul Prut. De asemenea, acțiunile pe această direcție pot viza, în funcție de obiectivul propus, realizarea joncțiunii cu forțele ce ar acționa pe direcțiile operative central-ucraineană și sud-ucraineană. Capacitatea acestei direcții poate fi de valoarea unei grupări de forțe de valoare corp de armată.

Direcția operativă central-ucraineană cu axul pe teritoriul Republicii Moldova pe direcția : TIRASPOL, CHIȘINĂU, NISPORENI, UNGHENI, cu varianta spre nord CĂLĂRAȘI, BĂLȚI la joncțiunea cu direcția operativă podolică și spre sud HÂNCEȘTI, COMRAT, CAHUL la joncțiunea cu direcția operativă sud-ucraineană. Capacitatea direcției este de până la 2-3 corpuri de armată, constituind o direcție de legătură între direcția operativă podolică și direcția operativă sud-ucraineană.

Direcția operativă sud-ucraineană cu axul pe teritoriul Republicii Moldova pe direcția TARACLIA, CAHUL cu varianta

spre nord: COMRAT, HÂNCEȘTI la joncțiunea cu direcția operativă central-ucraineană în scopul învăluirii și întoarcerii grupărilor de forțe ce se vor apăra pe direcția CHIȘINĂU sau la joncțiunea cu direcția operativă podolică în scopul încercuirii grupărilor de forțe ce se vor apăra pe direcția CHIȘINĂU. Capacitatea direcției este de până la 2-3 corpuri de armată.

Direcțiile operative sus-numite au fost dinamic reactivate pe parcursul istoriei, mai ales pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial, și nu este exclus faptul reactivării lor pe viitor, astfel diferite teritorii din Republica Moldova devenind zone de operații.

Pentru a determina care sunt forțele necesare pentru apărarea Republicii Moldova, vom analiza o singură direcție operativă, cea sud-ucraineană. După cum am stabilit anterior, această direcție operativă va avea o capacitate de 2-3 corpuri de armată. Pentru apărarea acestei direcții, vor fi necesare forțe pentru acoperirea unui front de aproximativ 200 km. Conducându-ne de normele tactice existente, precum și de una din legile luptei armate¹⁰ – legea raportului de forțe¹¹, constatăm că pentru apărarea acestei direcții vor fi necesare forțe în valoare de 2-3 divizii. Pentru a determina mijloacele necesare pentru apărarea direcției în cauză, calculăm care sunt forțele și mijloacele acestor divizii, pe materialele cele mai importante. Astfel, o divizie mecanizată dispune de aproximativ 20 000 militari, armament de infanterie – aproximativ 20 000 bucați, tancuri – 100 unități, MLI sau TAB – 300 unități. Dacă

⁹ Cucu Mihai, *Curs de geografie militară*, Bucuresti, Tipografia Academiei Militare, 1970.

¹⁰ Mureșan Mircea, Văduvă Gheorghe, *op. cit.*, p. 79.

¹¹ Raportul cantitativ de forțe minim necesar pentru trecerea la ofensivă este de 3:1.

pentru apărarea acestei direcții necesarul este de 3 divizii, constatăm că numărul se va tripla, constituind: armament de infanterie de aproximativ 60 000 bucăți, tancuri – 300 unități, MLI sau TAB – 600 unități. Pentru a determina costul acestor materiale s-au luat în calcul numai materialele de care astăzi Moldova nu dispune, și anume tancuri și mașini de luptă, având ca rezultat o sumă în marea de aproximativ 150 000 000 \$, pentru a organiza o apărare stabilă pe direcția operativă sud-ucraineană. Luând în calcul și apărarea celorlalte direcții operative, în cazul atacului pe toate direcțiile, Republica Moldova va avea nevoie de un preț triplu.

Pentru a analiza posibilitățile de ducere a unui război clasic, am comparat necesarul și existentul de forțe și mijloace. Cunoscând aproximativ situația de astăzi a țării, am ajuns la concluzia că Republica Moldova nu dispune de forțele și mijloacele necesare pentru a duce un asemenea război, urmând ca la etapa actuală să-și găsească alte forme de ducere a războiului, pentru a-și apăra suveranitatea și integritatea teritorială. O astfel de formă este războiul de gherilă, pe care îl vom dezbate în capitolul următor.

3. Republica Moldova și războiul de gherilă

În rezolvarea unor situații strategice, statele mici, pentru a exista, tot mai des refuză de la războiul clasic și recurg la o altă formă de ducere a războiului – războiul de gherilă. Războiul de gherilă este un tip de luptă neconvențională desfășurată între un grup mic de luptători, reprezentând fie forțe militare, fie forțe paramilitare,

folosind tactici mobile de luptă și o armată. Această formă de ducere a războiului nu este una nou inventată în ultima sută de ani, ci este foarte veche, frecvent folosită încă din perioada antică. Analizând istoria războaielor, vom vedea că această formă este preferată de statele mici și deseori de statele puternice, în momentele critice ale istoriei sale, având ca tendință ducerea războiului cu o durată cât mai mare și producerea de pierderi cât mai mari adversarului. Astfel, ca exemplu poate servi perioada a doua a războiului II punic, desfășurat pe o durată de 10 ani (217 î.Hr. – 207 î.Hr.), când după pierderea bătăliei de la Lacul Trasimene (217 î.Hr.). Roma refuză la războiul clasic și sub conducerea lui Quintus Fabius trece la o altă formă de ducere a războiului – războiul de gherilă, numită mai târziu și strategia lui Fabius. Numai greșeala comisă de către conducerea politică romană¹² a dus la aceea ca războiul să mai continue încă mulți ani. Drept un alt exemplu de război de gherilă poate servi și războiul dus de Napoleon în Spania în anul 1809, care s-a terminat cu o nereușită pentru francezi. Studiind această temă, vom analiza un război al secolului trecut, unde s-a demonstrat o formă clasică a războiului de gherilă. Acesta este războiul din Vietnam, desfășurat într-o perioadă de 18 ani (1957–1975), unde conducerea militară vietnameză, apreciind corect adversarul său net superior, forțele și mijloacele la dispoziție, și-a ales corect forma de acțiune strategică, ceea ce a dus la atingerea scopurilor războiului. Determinând corect vulnerabilitățile strategiei americane, cum ar fi pierderile umane și tendința de a duce un război de scurtă

¹² Hotărârea Senatului Roman de a-l schimba pe Fabius de la conducerea armatei și numirea lui Varron, care a dat batalia decisivă la Canne (215 î.Hr.), s-a terminat cu o catastrofă pentru romani.

durată, conducerea vietnameză le-a exploatat la maximum, reducând la zero avantajul tehnologic american. Astfel, vedem că o forță angajată într-un război de gherilă va avea ca tendință de a desfășura un război cu o durată cât mai mare și de a produce pierderi cât mai mari adversarului, ceea ce este în dezavantajul statelor puternice, care deseori recurg la război de tip „fulger”, iar pierderile intenționează să le reducă la zero. Statele angajate în războiul de gherilă deseori vor încerca să recompenseze pierderile în tehnologie, prin folosirea la maximum a proprietăților terenului și mediilor urbane. Ca exemplu pot servi războaiele din Afghanistan, războiul din Vietnam, războiul de partizani din URSS (1941–1945) ș.a.

Analizând desfășurarea acestui tip de război în diferite etape istorice, vom încerca să examinăm posibilitățile Republicii Moldova de a duce un război de gherilă, să descriem un concept de ducere a acestui război, apoi determinând forțele și mijloacele necesare pentru desfășurarea lui, vom încerca să facem o comparație cu forțele și mijloacele necesare pentru ducerea unui război clasic, trăgând concluziile necesare. Așadar, războiul de gherilă, dacă va fi dus de țara noastră, va trebui să se desfășoare în trei etape, și anume: etapa I – refuzul de contact cu inamicul pe timpul invaziei; etapa II – hărțuirea permanentă a inamicului; etapa III – lovitura decisivă.

Refuzul de contact cu inamicul pe timpul invaziei, prevede renunțarea la acțiunile clasice contra inamicului și rezervarea forțelor pentru acțiunile viitoare. Este un procedeu mai vechi, adoptat de țările române, numit în trecut și „tactica pământului pârjolit”, când domnitorii români, dispunând de forțe net inferioare adversarilor, refuzau în etapa începătoare

a războiului la contact direct cu inamicul, desfășurând diferite acțiuni de hărțuire a adversarului, direcționându-l într-un loc avantajos pentru forțele proprii pentru bătălia decisivă. Ca exemplu poate servi războiul lui Ștefan cel Mare împotriva turcilor din anul 1476, când la începutul războiului, apreciind corect forțele adversarului net superioare, a refuzat contactul cu inamicul, aducându-l într-un teren favorabil armatei sale, unde a și dat bătălia decisivă de la Războieni. Din acest exemplu se poate deduce că, deși pe parcursul a 500 ani războiul a evoluat, unele forme de acțiuni strategice adecvate Moldovei rămân aceleași datorită faptului că atât spațiul geografic, cât și forțele și mijloacele sunt aceleași. Etapa în cauză poate fi exemplificată și în războiul din Irak din anul 2003, când, odată cu invazia forțelor aliate, marea armată irakiană practic a dispărut de pe câmpul de luptă.

Hărțuirea permanentă a inamicului se propune a fi a doua și cea mai importantă etapă a războiului. Aceasta va fi etapa decisivă a războiului cu o durată mare și practic va hotărî soarta războiului. În această etapă se vor produce pierderi maxime inamicului în scopul descurajării lui, folosind procedeele luptei de gherilă. Drept exemplu pot servi etape asemănătoare ale războaielor din Afghanistan, Vietnam, Irak etc. Dat fiind că relieful în Republica Moldova este preponderent de câmpie, acțiunile de luptă se vor canaliza în localități și îndeosebi în centre mari urbanistice. Canalizarea acțiunilor militare în centrele urbanistice sau, mai vechi, în cetăți este un procedeu pe larg folosit în perioadele precedente în Moldova. Astfel, apelând la același război dus de Ștefan cel Mare contra turcilor în anul 1476, vedem că după pierderea

bătăliei de la Războieni acțiunile militare s-au canalizat pe cetățile Neamț, Suceava și Hotin, combinate cu acțiunile de hărțuire permanentă a adversarului în tot spațiul național. În etapa II – hărțuirea inamicului – se recomandă a fi folosit un precedeu mai nou, aplicat frecvent în ultimele conflicte, cum este executarea acțiunilor de diversiune pe teritoriul inamic de către grupe de destinație specială, având ca scop lovirea elementelor strategice importante din infrastructura militară ale adversarului, fapt ce va determina îngreunarea ducerii acțiunilor militare de către adversar, având o influență psihologică puternică asupra populației adversarului. Acest procedeu poate fi comparat cu renumita manevră de învăluire strategică executată de către Decebal în Dobrogea în perioada primei campanii a primului război daco-roman din anul 101 î.Hr., care a dus practic la finalizarea acestei campanii. Etapă în cauză va fi caracterizată, de asemenea, prin ducerea intensivă a operațiilor informaționale, care va avea ca scop formarea unui aspect negativ internațional al țării agresoare, formarea opiniei publice antirăzboi în țara adversarului. Pentru desfășurarea reușită a etapei a doua, Republica Moldova trebuie să-și formeze de pe timp de pace o infrastructură adecvată pentru ducerea unui război de gherilă de lungă durată, ceea ce va favoriza ducerea reușită a războiului.

Etapa a treia a războiului, definită și lovitura decisivă, se va desfășura atunci când adversarul va refuza la scopurile sale și își va retrage forțele de pe teritoriul național. Scopul acestei etape va fi lovirea principalelor puncte de rezistență ale adversarului pe timpul retragerii, interzicerea scoaterii din țară a bunurilor materiale și obiectelor de preț, impunerea

inamicului pentru a se retrage pe itinerarele stabilite. Nu este lipsită de exemple din istorie nici această etapă și putem reveni din nou la renumitul război dus de Ștefan cel Mare contra turcilor din anul 1476, și anume la etapa lui finală, care este caracterizată prin retragerea forțelor otomane din Moldova sub presiunea atacurilor sistematice ale armatei moldovenești.

În continuare vom analiza unele momente ale dispozitivului strategic (de luptă, operativ) în războiul de gherilă. Dispozitivul strategic („dispozitivul invizibil”) este un element important al structurii apărării și trebuie format încă de pe timp de pace. În cazul Republicii Moldova, ar fi cel mai corect de a diviza teritoriul țării în trei zone de operații, și anume zona de operații „Nord”, zona de operații „Centru” și zona de operații „Sud”. În fiecare zonă va opera o grupare de forțe de valoare brigadă, care va avea ca misiune la prima etapă realizarea în ascuns a dispozitivului operativ, la a doua etapă desfășurarea acțiunilor de hărțuire a inamicului și la etapa finală desfășurarea acțiunilor de urmărire a inamicului în retragere, neutralizarea punctelor de rezistență ale inamicului, constrângerea inamicului pentru a se retrage pe itinerarele indicate și interzicerea scoaterii din zonă a bunurilor materiale și obiectelor de preț. Conform regulamentelor de luptă, dispozitivul strategic cuprinde: gruparea de angajare, sistemul de conducere, rezerva și sistemul logistic. Gruparea de angajare, în cazul războiului de gherilă, atunci când inamicul va acționa pe întreg teritoriul național, nu va fi eşalonată ca în cazul acțiunilor clasice, ci va fi angajată permanent. Gruparea de angajare va fi formată din marile unități care vor acționa în zonele de operații. În

zonele de operații vor acționa subunitățile din structura brigăzii care, la rândul lor, vor prelua ariile de operații corespunzătoare. Astfel batalionul de infanterie va acționa în 1-2 unități teritorial-administrative de tip raion, compania de infanterie va acționa în 2-3 orașele de tip centru raional sau 9-10 localități de tip rural, plutonul de infanterie va acționa într-o localitate de tip centru raional sau 2-3 localități de tip rural și grupa de infanterie va acționa într-o localitate de tip rural. O condiție importantă în acțiunea grupării de angajare este realizarea ei în ascuns iar efectivul care acționează să fie din zonă și acțiunile lor sprijinite activ de către populația locală.

Un alt element important al dispozitivului strategic este realizarea corectă a sistemului de conducere. După cum se știe, sistemul de conducere este format din: personalul de conducere, puncte de comandă și sistemul de comunicații. Să analizăm specificul organizării punctelor de comandă și al sistemului de comunicații în războiul de gherilă. În războiul de gherilă se vor organiza, ca și în acțiunile clasice, puncte de comandă de bază și de rezervă, având aceiași destinație. Punctele de comandă vor fi organizate în zonele de acțiune ale unităților și subunităților. Punctele de comandă ale brigăzii se vor afla în localitățile care vor permite organizarea sistemului de comunicații pentru a asigura legăturile necesare. Astfel, pentru Republica Moldova, în zonele de operații, punctele de comandă se vor dispune: zona de operații „Nord” – în orașul Bălți, zona de operații „Centru” – în municipiul Chișinău și zona de operații „Sud” – în orașul Cahul. Punctele de comandă ale batalioanelor vor fi dispuse în unul din centrele raionale în care vor acționa. La dispunerea și amenajarea punctelor de comandă se vor

respecta toate cerințele ca și în condițiile acțiunilor clasice.

Rezerva în războiul de gherilă se va forma și va avea aceeași misiune ca și în războiul clasic.

Sistemul de comunicații în războiul de gherilă va fi organizat în scopul asigurării legăturilor necesare între grupările de forțe. În războiul de gherilă se vor folosi următoarele legături: radio – folosind mijloacele din dotarea armatei; fir – folosind mijloacele din dotarea armatei sau sistemele de comunicații existente în zonă; folosirea intensivă a rețelelor de internet din zonă.

În urma analizei acestei forme de luptă constatăm că războiul de gherilă pentru Republica Moldova este mai puțin costisitor și poate fi desfășurat cu mijloacele existente. În eventualitatea lui vor fi necesare resurse pentru constituirea pe timp de pace a infrastructurii respective, precum și pregătirea teritoriului țării pentru apărare.

Sprijinul logistic al acțiunilor de gherilă se va executa în scopul asigurării forțelor luptătoare cu tot ce este necesar, în acord cu amplexarea acțiunilor militare, pentru îndeplinirea misiunilor ce îi revin.

Sprijinul logistic al formațiunilor de gherilă va cuprinde: aprovizionarea; transporturile; mentenanța; asistența medicală; cartiruirea forțelor și servicii de campanie.

Aprovizionarea în războiul de gherilă va fi divizată din două surse: internă și externă. Primordial, forțele angajate trebuie să conteze pe forțele proprii. Suportul propriu asigură o măsură de siguranță la desfășurarea acțiunilor proprii. Pentru atingerea obiectivelor pe termen lung, suportul extern este vital, dar suportul care vine primul este cel popular. Suportul extern, primit de la alte țări, organizații sau indivizi simpatizanți, pot ajuta să dezvolte sau să accelereze victoria. Pentru

reușita în războiul de gherilă, sistemul de aprovizionare a trupelor trebuie stabilit de pe timp de pace.

Pentru organizarea transporturilor se folosesc o varietate de mijloace de transport furate sau capturate, cum ar fi animale, vehicule, vase sau avioane. Resursele și terenul determină categoriile de transport folosite. Animalele sunt un mijloc popular deoarece ele pot să transporte o cantitate mare de material în teren muntos sau accidentat. Vehiculele de teren necesită mai puțin antrenament de operare și suport logistic și sunt mai disponibile decât vasele de litoral, fluviale sau avioanele. În multe cazuri, vehiculele pot fi furate, capturate sau cumpărate din resurse proprii. Vasele și avioanele sunt asigurate de sursele externe.

Mentenanța include toate activitățile desfășurate pentru a menține, repara și pregăti armamentul și echipamentul pentru întrebuințare. Celula sau secția logistică va fi responsabilă de mentenanță. Ea poate stabili locuri de executare a mentenanței sau poate folosi întreprinderile civile (de exemplu, un autoservice). Aceste locuri sunt dispuse sub pământ sau într-un campus. Mulți insurgenți primesc antrenament de mentenanță pentru echipament important sau specializat, cum ar fi cel de comunicații sau război electronic.

Asistența medicală în condițiile războiului de gherilă va fi organizată pornind de la faptul că acțiunile de luptă vor avea caracter izolat. Efortul asistenței medicale va fi concentrat în zonele de acțiune, unde la posibilitate se acordă atât primul ajutor medical, cât și ajutor medical calificat. Ajutorul medical specializat se va acorda în afara teatrului de război.

Cartiruirea forțelor în condițiile războiului de gherilă se va executa în localitățile din zonă sau în zone puțin accesibile.

Cazarea formațiunilor de gherilă în localitățile din zonă este cel mai des întâlnită, datorită faptului că luptătorii din aceste formațiuni aparțin în majoritate populației din zonă. Această modalitate de cazare a trupelor este posibilă atunci când majoritatea populației din zonă sprijină activ această formă de luptă.

La zonele puțin accesibile se referă zonele de pădure și zonele muntoase.

În zonele de pădure, formațiunile de gherilă se vor caza în corturi, adăposturi și chiar, dacă este posibil, în case făcute din materialul din zonă. Ca exemplu poate servi organizarea cazării formațiunilor de gherilă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pe Frontul de Est în Belarus.

În zonele muntoase, formațiunile de gherilă se vor caza în corturi, adăposturi, precum și în peșterile din zonă. Ca exemplu poate servi organizarea cazării formațiunilor de gherilă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în zona munților Carpați în Ucraina.

Serviciile de campanie în acțiunile de gherilă presupun hrănirea și îmbăierea efectivelor, spălatul lenjeriei, igiena sanitară, activități funerare, asigurarea forței de muncă pentru manipulări de materiale, lucrări diverse în beneficiul trupelor. Aceste servicii se asigură atât pentru forțele participante la operație, cât și pentru personalul refugiat și prizonierii de război și sunt condiționate de resurse. În general, deosebiri majore între asigurarea serviciilor de campanie într-un război clasic și unul de gherilă nu sunt.

În fine, făcând trimitere la două legi importante ale războiului cum sunt legea concordanței dintre scopul politic, forțe, mijloace, resurse și obiective și legea dependenței războiului de potențial, în urma analizei a două forme de război, vom con-

stata că forma de război adecvată pentru țara noastră este războiul de gherilă. În etapa actuală, Republica Moldova, fiind un stat mic și având o poziție geostrategică importantă, face parte din grupul acelor state care ar fi de dorit să apeleze, pentru a-și rezolva problemele apărării naționale, la războiul de gherilă. Înțelegând că forma de război clasic este mai puțin potrivită pentru țara noastră, deoarece este foarte

costisitoare și necesită forțe și mijloace foarte mari, în prezent și în viitorul apropiat forma adecvată de acțiune strategică este războiul de gherilă, acesta fiind mai puțin costisitor și posibil de organizat cu forțele avute la dispoziție. În condițiile în care statul nostru nu dispune de mijloace suficiente pentru apărare, doctrina națională urmează a fi orientată spre războiul de gherilă.

Bibliografie:

1. MUREȘAN Mircea, VĂDUVĂ Gheorghe, *Războiul viitorului – viitorul războiului*. București, Editura U.N.Ap., 2004.
2. CUCU Mihai, *Curs de geografie militară*. București, Tipografia Academiei Militare, 1970.
3. HERVE Coutau-Begari, *Tratat de strategie*. București, Editura U.N.Ap., 2006.
4. LIDDELL Hart, *Strategia. Acțiuni indirecte*. București, Editura militară, 1973.
5. TOEFFLER Alvin, *Război și antirăzboi*. București, Editura politică, 1985.
6. GIURCĂ Ion, *Geografie militară*. București, Editura A.I.S.M., 1993.
7. EWITS Claus, *Despre război*. București, Editura Militară, 1982.
8. BRZEZINSKI Zbigniew, *Marea tablă de șah*. București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.